

JAUNŲJŲ GEOGRAFU MOKYKLA

SABINA PRANCULIENĖ

2019-11-29

MOKYKLA - SVAJONĖ

„MOKYKLA, KURIOJE PATYS NORĖTUMĖME MOKYTIS“

JGM MOKYMO PROGRAMOS

- ŽIEMOS SESIJA
- VASAROS EKSPEDICIJA
- PAVASARIO IR RUDENS KELIONĒS

BŪTINA VESTI UŽRAŠUS
SVARBŪS NAMŲ DARBAI

JGM stovyklos ir ekspedicijų kryptys (1987–1999 m.)

TOPONIMIKA

- RENKA VIETOVARDŽIUS
- DUOMENIS „UŽNEŠA“ ANT ŽEMĖLAPIO
- BENDRAUJA SU VIETOS ŽMONĖMIS
- AIŠKINASI VIETOVARDŽIŲ KILMĘ

METEOROLOGIJA

- FIKSUOJA ORO, VANDENS, DIRVOŽEMIO TEMPERATŪRĄ
- STEBI DEBESUOTUMĄ, VĖJO GREITĮ IR KRYPTĮ
- IŠ SURINKTŲ DUOMENŲ BRAIŽO GRAFIKUS
- KELIA HIPOTEZES
- DARO IŠVADAS IR APIBENDRINIMUS

HIDROLOGIJA

- MATUOJA DEBITĄ
- APIBŪDINA MEANDRUOTUMĄ, KRANTŲ POBŪDĮ
- FIKSUOJA NITRATŲ IR NITRITŲ KIEKĮ VANDENYJE
- VERTINA PAKRANČIŲ TINKAMUMĄ REKREACIJAI
- NAGRINĖJA HIDRO OBJEKTO KILMĘ
- STEBI IR KARTOGRAFUOJA FLORĄ IR FAUNĄ

TOPOGRAFIJA

- MOKOSI ELGTIS SU KOMPASU
- ORIENTUOJASI SAULĖS , KITŲ GAMTOS OBJEKTŲ ATŽVILGIU
- STUDIJUOJA ŽEMĖLAPIO LEGENDĄ
- DALYVAUJA ORIENTAVIMOSI VARŽYBOSE

GEOBOTANIKA

- SUSIPAŽĮSTA SU MIŠKO, PIEVOS, LAUKO, HIDROLOGINIO OBJEKTO AUGALIJA
- MOKOSI PAŽINTI AUGALUS, JUOS APIBŪDINTI
- NUSTATO IŠ KOKIOS GEOGRAFINĖS ZONOS ATKELIAVO
- ANALIZUOJA KOKIAME DIRVOŽEMYJE AUGA

ZOOGEOGRAFIJA

- STEBI ĮVAIRIŲ EKOTOPŲ FAUNĄ
- KLAUSO PAUKŠČIŲ BALSŲ
- BANDO ATPAŽINTI GYVŪNUS PAGAL PALIKTUS PĖDSAKUS

KRAŠTOVAIZDŽIO ESTETIKA

- VERTINA KRAŠTOVAIZDĮ PAGAL SAVO SUGEBĖJIMĄ
- PIEŠIA, IŠRYŠKINA PAGRINDINIUS KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTUS
- PASAKO, KAS GRAŽU, ESTETIŠKA
- PASAKO, KAS DARKO KRAŠTOVAIZDĮ
- NURODO, KAS NATŪRALU, KAS DIRBTINA
- PROGNOZUOJA KRAŠTOVAIZDŽIO ATEITĮ

I METŲ MOKSLEIVIŲ NAMŲ DARBAI

- UPELIO HIDROLOGINIS TYRIMAS
- ŠEFUOJAMO OBJEKTO APRAŠYMAS
- STRAIPSNIS SPAUDOJE

II METŲ MOKSLEIVIŲ NAMŲ DARBAI

- ALBUMAS APIE SAUGOMĄ TERITORIJĄ
- ATASKAITA APIE ŠEFUOJAMĄ GAMTOS OBJEKTĄ
- STRAIPSNIS GEOGRAFINE TEMA

III METŲ MOKSLEIVIŲ NAMŲ DARBAI

- EKOLOGINIO TAKO PARENGIMAS
- GIMTOSIOS VIETOS ORO TARŠOS TYRIMAS
- STRAIPSNIS SPAUDOJE GEOGRAFINE AR GAMTOSAUGINE TEMA

APLINKOS TARŠOS TYRIMAS

I būdas. Samanų-kerpių metodas. Samanos ir kerpės – labai nereiklūs augalai, gali augti ant akmenų, tvorų, medžių, kamienų, šaknų. Tačiau jos labai lėtai auga – per metus vos kelis mm ir labai jautriai reaguoja į aplinkos užterštumą. Kai kurios rūšys visai išnyksta, arba sumažėja jų skaičius, menkėja gyvybingumas. Todėl pastaruoju metu indikacinės kerpių ir samanų sąvybės vis dažniau panaudojamos aplinkos užterštumui tirti. Jei tyrimai atliekami kasmet, tai labai gerai galima stebėti, kaip keičiasi aplinkos užterštumo laipsnis. Moksleiviai tyrė oro užterštumą šiuo metodu prie savo namų, t.y. miške ar parke, prie automagistralės ir t.t. Yra padaromas 10 x 10 cm. rémelis. Jame kas 1 cm. skersai ir išilgai pravedami siūlai. Toks tinklelis dedamas ant medžio kamieno (prie žemės ir 1 m. aukšty) ir skaičiuojama, kiek kerpių ir samanų sutinkama ir koki procentą jos užima tinklelio atžvilgiu.

APLINKOS TARŠOS TYRIMAS

II būdas. Moksleiviai oro užterštumą nustatinėjo skaičiuodami mašinas prie kelių. Nustatytą dieną reikėjo išmatuoti paros užterštumą (matuoti visą dieną kas dvi valandas). Kasdien matuoti kas 4 val. vieną savaitę.

Duomenys buvo apdorojami pagal sekančias formules:

Triukšmo lygis $L=54x0,977$ - jei sunkvežimių 25-33%
 $L=54x0,102$ - jei sunkvežimių iki 20%
 x - automobilių sk./ val.: 100

Suminis išmetamų dujų kiekis

$$f=0,174-0,464x+0,01144x^2 \text{ (vienetais)}$$

Metodiką parengė CH.Psellhans iš Talino.

Upelio aprašymo planas

1. Geografinė padėtis.

2. Baseino aprašymas: a) ribos,
b) plotas,
c) ūkinė veikla baseine,
d) naudmenų struktūra.

3. Upelio aprašymas: a) ištakos, vidurupys, žiotys,
b) ilgis, gylis, plotis, intakai,
vingiuotumo koeficientas, vagos
profiliai,
c) debitas (m/s) dienai, parai,
sezonams, vandens greitis,
d) užaugimas, gyvasis ir negyvasis
skerspjuviai,
e) apsauginės zonos augalija,
naudmenos,
f) užterštumas.

4. Išvados.

5. Priedai: a) upelio planas,
b) apskaičiavimai su pažymėtomis matavimų
vietomis,
c) nuotraukos,
d) profilių brėžiniai.

Šefuojamojo objekto tyrimo planas

1. Gauti planą ar sudaryti schema.
2. Pateikti charakteristiką: a) geografinės padėties,
b) reljefo,
c) hidrologijos,
d) augalijos,
e) gyvūnijos,
f) ūkinės veiklos,
g) saugomos gamtos ir kultūros paminklų
h) siūlomų naujų.
3. Dabartinė jo būklė (tarša, jos šaltiniai).
4. Atlikti ir planuojami atlikti konkretūs darbai. Pasiūlymai gamtos saugos organizacijoms bei visuomenei.
5. Iliustracijos (nuotraukos, straipsnių iškarpos, lentelės ir t.t.).
6. Literatūros sąrašas.
7. Jūsų straipsnio, skelbto spaudoje, iškarpa.

"Žiburiukų" aprašymo planas

1. Vardas, pavardė, gimimo metai, tikslus adresas, išsilavinimas, profesija.
2. Kodėl siūlote į "žiburiukų" būrį (kuo šviečia?):
 - a) kokiai "žiburiukų" grupei ji priskiriate, jo padaryti darbai, kūryba, veikla,
 - b) jei yra muziejus - tai koks, ar reikalinga pagalba jam sutvarkyti,
 - c) sukaupta rašytinė medžiaga; ar buvo jo darbai eksponuoti, spausdinti, ar saugomi kraštotyros draugijoje,
 - d) pripažinimas (ar buvo apie jį rašyta),
 - e) kaip jį vertina aplinkiniai žmonės (jų nuomonė).

VIETOVARDŽIŲ LENTELĖ

Pavadinimas	Objektas	Dydis	Pastabos
<u>Šlapė</u>	Pieva	13x18 m.	Labai drėgna

Vietovardžių lentelė

JGM SĖKMĖS PASLAPTIS

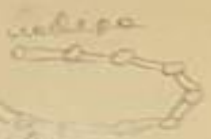
Painet duose
Paina

Trucias bope

sfonima no du
du pando venas
uži kai atter-
teja pui poros-
-Trucias bope
kai papame-
-rybi papam-
-tasi.

Zalio uodeps

galva

Galva gando
uodeps. Hiza
lima netruk
ti. Kai papam-
na - vidurimai
kina s, pab

Zvejai

zvejai pando
li papamte -
pusideda pro
zvejai kai papamte
- salina islysi
no rankas, bet
neplysi. Puklo.

Da meduo bojai

E. To uzi se med
shamit vens
kito is papam 3
zupim) met to
kamuelit (Kamban
si) vens 3 kito. Pa-
karsis laim

Kepure

stai as turin
Trikamys a
jai ji nebiu

Nebute is
Vietoj as
me uz noc
- ranka kepu
ant palvos
Vietoj Trikam
- rankas ukh
jamos ant
Pines.

Tas kurt
daro nebiu
iskreute as
diode fan

Vedan Pysis pra-
dada daino. Pa-
dairavys por-
meli (o vni fuoj
prifaria), nu dy-
le. Salia sedin-
fis Puri fuoj pat
praki zi ki los dai-
nos posmeli ir
vily pade-
darnai, dainuoja
fik veng posup
in t. t. Tas, kurt
nemika madi zi
(fuojau!) naujos
daines, arba pra-
lada jau dainuo-
- dioda fan sp.

siulai siulai re-
si vyki t...

Visi us toja raku
usleily uz raku.
Venas bane uz
- siulo madzia.
kai bopa in su-
ding aplink ma-
nodami, siulai
siulai us vyki?
siulo palo nepa-
liki? Kai is
susivynioja, siulo
palo lenda is
uenualo vidu-
- ro dainuoslemg
siulai siulai
atvyki?, siulo
palo nepalikit
vel visi vel su-
daro ratel.

- Sarke sarke?
- O ko ko!
- Kur zu buvai?
- Villijoj!
- Kaj zen veikei?
- Silko dratu
- batus suvau (48)
Po to vel is
pradzis.

Visi su furia
ra zu, rankas
padedo ant
kelny ir dai-
nuojant (ratys
dainuoja) silko
dratu... so klyg
ratu.
Kas paske Pines
loka rate-lai-
ni.

Vino alusis
(Lietuvos ratelis)
Gruoma ratu iz
dairuojomo
unapholo supias
supias, respiclos
o as s, fuoj
vijos, in fuoj
Tade palo Cidra-
no rankas is
vankas in mipe
- om? modido
coly? Pasi ufo
misi, su vank vank
aproschop mi uz
shroully no 4 ar-
inshouas, bel kel
vank shoues
vank soho is vank
- 0 Felo
- 0 de namo reter-
- 0 vank vank is
dairuojomo, mipe.

JAUNŲJŲ GEOGRAFŲ MOKYKLA
kviečia 9 (I gimnazijos) klasės smalsius, kūrybingus,
besidominčius geografija mokinius, pildyti registracijos
anketą JGM internetiniame puslapyje

www.jgm.lt

Registracija vyksta iki 2019 m. gruodžio 9 dienos. Daugiau
informacijos facebooke „Jaunųjų geografų mokykla“
turite klausimų - rašykite info@jgm.lt

